

Kuntakysely 2011

Liikunta-avustukset Hämeen Liikunnan ja Urheilun alueella

3.7.2011

Hallinnon harjoittelija

Kati Hämäläinen-Myllymäki

1. JOHDANTO.....	3
2. LIIKUNTA JA LAKI.....	5
2.1. Perustuslaki.....	5
2.2. Kuntalaki.....	6
2.3. Liikuntalaki.....	6
2.4. Liikunnan resurssit	7
3. KUNTAKYSELYN TULOKSET	9
3.2. Perusavustus	9
3.2.1. Avustuskelpoisuus	9
3.2.2. Perusavustuksen jakoperusteet	10
3.2.3. Perusavustuksen hakeminen.....	10
3.2.4. Perusavustuksen myöntäminen	10
3.3. Kohdeavustukset ja epäsuorat tuet.....	10
3.3.1. Kohdeavustusten ja epäsuoran tuen jakoperusteet ja painotus.....	11
3.3.2. Avustuskelpoisuus	11
3.3.3. Kohdeavustuksen hakeminen	11
3.3.4. Kohdeavustuksen myöntäminen.....	11
3.3. Kulttuuri ja liikunnan eroja avustusten myöntämisessä.....	11
3.5. Liikunta-avustusten kehittyminen viime vuosina	12
4. POHDINTAA	13

Kuntalain (17.3.1995/365) 1 §:n mukaan kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on jatkuvaa toimintaa, jota varten tarvitaan pysyvät, toiminnan edellytyksiä mahdollistavat rakenteet. Rakenteilla tarkoitetaan kokonaisuutta, joka muodostuu hyvinvointitietoa tuottavasta seuranta- ja raportointijärjestelmästä, poikkihallinnollista toimintaa vahvistavasta johtamisjärjestelmästä ja johtamisen työvälineistä, osaavasta henkilökunnasta, hyvistä toimintakäytännöistä sekä kaikki hallinnonalat kattavasta toimeenpano-organisaatiosta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuu kunnassa jakaantuu kaikkien hallinnonalojen kesken ja yhteistyö on välttämätöntä. Sosiaali- ja terveydenhuollolla on merkittävä rooli asiantuntijana, tiedon tuottajana ja ihmisiin kohdistuvan vaikutusten arvioinnin aktiivisena osapuolena. Yhteistyötä tulisi tehdä myös mm. järjestöjen, seurakunnan, yksityisten toimijoiden ja valtion paikallisviranomaisten kanssa. Koulutus- ja sivistyspalvelujen erityisenä tehtävänä on ihmisenä kasvun tukeminen. Kulttuuri- ja kirjastopalvelut, nuoriso- ja liikuntatoimi edistävät omalta osaltaan kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia sekä tukevat yhteisöllisyyttä.

Kunta- ja palvelurakennemuutoksessa on ollut haasteellista järjestää laajan hyvinvointivastuun edellyttämä monialainen yhteistyö kunnan eri toimintojen (esim. koulu, kulttuuri, nuoriso, liikunta, kaavoitus, asuminen ja liikenne) ja yhteistoiminta-alueen välillä. Kunnat ovat merkittäviä liikuntapalvelujen tuottajia ja toimintaedellytysten luoja. Vuosittain kunnat ylläpitävät liikuntapalveluja yli 700 miljoonalla eurolla. Kuntien liikuntatoimi työllistää n. 5 000 ihmistä. Liikuntapaikkoja on yli 29 000, joista kuntien omistamia ja ylläpitämiä on noin 70 prosenttia.

Kunnan liikuntatoimen keskeisenä tehtävänä on liikunnan ja muun terveyttä edistävän fyysisen aktiivisuuden edistäminen. Kunta tukee kuntalaisten liikkumista kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, avustamalla kansalaistoimintaa ja tarjoamalla liikuntapaikkoja. (Sjöholm 2011)

Liikunnan lisääminen suomalaisten toimintakyvyn ja terveyden parantamiseksi on ilmeisen tarpeellista. Sitä tulisi tapahtua laajassa mitassa ja kaikissa väestöryhmissä. Tämä on myös mahdollista. Sitä tukevat vahvasti suomalaisten myönteiset asenteet liikuntaan ja sitä osoittavat tilastotiedot, monien liikuntaohjelmien tulokset sekä useissa kunnissa saadut kokemukset kevyen liikenteen edistämisestä. Vakuuttava osoitus määrätietoisien toiminnan vaikutuksista on Kunnossa Kaiken Ikää -ohjelman tulos: liikkujien määrä kasvoi kohderyhmässä viiden vuoden kuluessa kaksi kertaa enemmän kuin pitkän ajan trendi. Tällaiset ohjelmat eivät kuitenkaan vielä riitä poistamaan liikunnan puutteen ongelmaa. Pitkällä aikavälillä tarvitaan syvälinen kulttuurimuutos, jonka tuloksena fyysisesti aktiiviset toiminta- ja ajanviettotavat ovat päivittäisessä elämässä kilpailukykyisiä vaihtoehtoja.

Terveyttä edistävää liikuntaa voidaan lisätä taloudellisella tavalla, mutta ei ilman panostuksia. Terveysliikunnan tehokas lisääminen edellyttää, että koko väestön halukkuutta ja mahdollisuuksia liikkua päivittäin ihmisten kokemuksista, odotuksista ja edellytyksistä vastaavilla tavoilla lisätään. Tutkimukset osoittavat, että väestön valtaosan odotukset ovat hyvin kohtuullisia, mahdollisuudet perinteisten liikuntamuotojen

okemus on kuitenkin osoittanut vakuuttavasti, että liikunta- ja muut järjestöt, opetustoimi, terveystoimi, yhdyskuntasuunnittelu, liikennetoimi jne.) jatkuvalla työllä ja hyvällä yhteistoiminnalla. Kunnan liikuntatoimen osuus liikunnan lisäämisessä on osoittautunut ratkaisevan tärkeäksi, välttämättömäksi mutta ei yksinään riittäväksi. Kun tavoitteeksi asetetaan yllä mainittu kulttuurimuutos, päivittäisiin toimintoihin liittyvän fyysisen aktiivisuuden lisääminen, tarvitaan vielä paljon nykyistä perusteellisempia toimenpiteitä ja laajempaa yhteistoimintaa yhteiskunnan eri sektoreiden välillä. (Vuori 2011)

Päättäjien vallassa ja vastuulla on luoda edellytyksiä liikunnalle. Se edellyttää taloudellisia investointeja, ei kuitenkaan välttämättä suuria eikä ensisijaisesti suuriin, pelkästään vapaa-ajan liikuntaa palveleviin hankkeisiin. Tärkeintä on ohjata varat liikuntamahdollisuuksien lisäämiseen ihmisten päivittäisessä lähiympäristössä, esimerkiksi liikuntalain tarkoittamien lähiliikuntapaikkojen lisäämiseen ja kevyen liikenteen kehittämiseen. Suoranaisten taloudellisten panostusten ohella päättäjien tulisi ottaa liikunta yhdeksi merkittäväksi, monitahoista yhteistoimintaa edellyttäväksi kuntasuunnittelun osaksi.

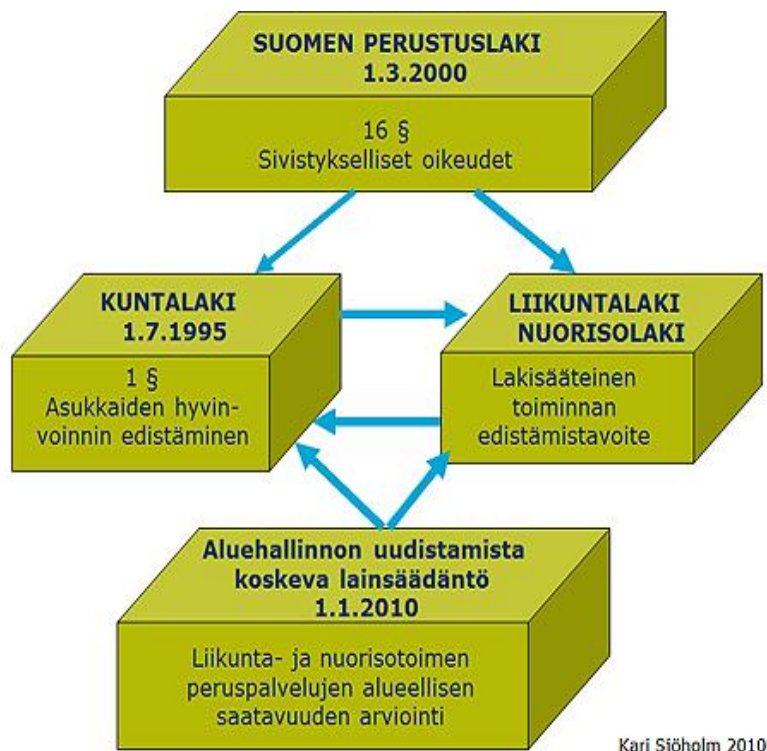
Päättäjät haluavat tietää investointien tuoton päätöstensä pohjaksi. Terveyttä edistävän liikunnan lisäämiseen käytettyjen investointien rahallisia tuottoja on vaikea osoittaa täsmällisesti. Ne ovat suuressa määrin syntymättömiä kuluja pienemmän sairastavuuden johdosta sekä osittain tästä ja paremmasta toimintakyvystä johtuvan paremman työkyvyn aiheuttamia tuottoja. Nämä taloudelliset hyödyt muodostuvat pitkän ajan kuluessa. Sairauksien hoidosta ja työstä poissaoloista johtuvat kustannukset on useissa tutkimuksissa osoitettu liikuntaa harrastavilla merkittävästi pienemmiksi kuin harrastamattomilla.

Pitkällä aikavälillä tehokas ja laajamittainen liikunnan edistäminen esimerkiksi suosimalla kevyen liikenteen kehittämistä ja tukemalla lasten ja nuorten tervettä liikuntaa voi tuottaa taloudellisia hyötyjä myös siten, että yhdyskuntien fyysiset, henkiset ja sosiaaliset rakenteet ja toiminnat kehittyvät ehjemmiksi ja terveemmiksi. Kaikkiaan voidaan pitää varmana, että järkevät investoinnit väestön liikunnan edistämiseen tuottavat kunnalle ja kuntalaisille merkittäviä hyötyjä ja ovat myös taloudellisesti edullisia.

Liikunnan puutteen haitat yksilöille ja yhteiskunnalle ovat olleet yhä kasvava teknisen kehityksen hinta. Näin ei kuitenkaan tarvitse jatkua. Liikuntaa voidaan lisätä, kun sen edellytyksiä parannetaan määrätietoisesti osana väestön elinolojen ja ympäristön kehittämistä.

Kunnan keskeinen tehtävä on kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen. Sairauksien ennaltaehkäisy, syrjäytyneen nuoren tukeminen ja kuntalaisten elämänlaadun ja -hallinnan parantaminen on aina halvempaa ja järkevämpää kuin seurauksien/sairauksien hoito. Liikunnan vaikutus työkykyyn, terveyteen ja kansantautien ehkäisyyn tunnetaan nyt laajasti.

Vähän liikuntaa harrastavilla on esimerkiksi 1,5-2,0 -kertainen riski sairastua sydän- ja verisuonitauteihin verrattuna säännöllisiin liikunnanharrastajiin. Nuorten syrjäytymisen ehkäisy on myös keskeisesti mukana kunnallisessa nuorisotyössä. Ennalta ehkäisyn merkitys korostuu entisestään ikärakenteen muuttuessa yhä vanhemmaksi. Liikunnan terveys- ja talousvaikutuksiin liittyvät tutkimustulokset sekä julkinen keskustelu nuorten alkoholin ja huumeiden käytöstä on vaikuttanut myös lainsäädännön kehittämiseen Suomessa. Liikuntalaki antaa varsin hyvän pohjan toiminnan kehittämiseksi. Terveystta edistävä liikunta ja hyvinvointipolitiikka korostuvat liikuntalaissa.

Kari Sjöholm 2010

Kuvio 1. Liikuntalakiin vaikuttavat lait ja asetukset.

2.1. Perustuslaki

Kunnan eri tehtäväalueiden tavoite- ja puitelaeissa, kuten esimerkiksi liikuntalaissa, määritellään liikuntatoiminnan yleiset tavoitteet. Palveluiden järjestämistapa ja hallinnon organisointi on kuitenkin yleensä jätetty kunnan itsensä päätettäväksi. Kuntalaissa

kunnan hallinnon ja toiminnan puitteet.

Suomen perustuslain 10. pykälässä säädetään sivistyksellisistä oikeuksista. Pykälän toinen momentti kuuluu seuraavasti: *"Julkisen vallan on turvattava, sen mukaan kuin lailla tarkemmin säädetään, jokaiselle yhtäläinen mahdollisuus saada kykyjensä ja erityisten tarpeidensa mukaisesti myös muuta kuin perusopetusta sekä kehittää itseään varallisuuden sitä estämättä"*. Pykälän yksityiskohtaisissa perusteluissa todetaan:

"Julkisen vallan toimet, joilla edistetään yksilön mahdollisuuksia kehittää itseään liittyvät paitsi opetukseen myös esimerkiksi tiedon hankintaan, tieteelliseen ja taiteelliseen toimintaan, taiteesta nauttimiseen sekä liikunnan ja muun ruumiinkulttuurin harjoittamiseen. Julkinen valta luo edellytyksiä yksilön mahdollisuudelle kehittää itseään siten, että se ylläpitää ja tukee kirjastoja, kansalais- ja työväenopistoja sekä kulttuuri- ja liikuntalaitoksia ja avustaa tieteen, taiteen ja liikunnan harjoittamista." Säännöksen velvoitteet kohdistuvat julkiseen valtaan eli myös kuntiin, joka todetaan perustuslaissa erikseen.

2.2. Kuntalaki

Kuntalain ensimmäisen pykälän mukaan *"Kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestäväää kehitystä alueellaan."*

Tutkimusten mukaan liikunta on selkeästi yhteydessä ihmisten työkykyyn, terveyteen ja sitä kautta myös koko yhteiskunnan hyvinvointiin. Monet suomalaisten kansantaudit kytkeytyvät tutkimusten mukaan tavalla tai toisella liikunnan puutteeseen. Liikunta ja nuorisotyö ovat hyvinvointipolitiikan välineitä ja niillä on merkittävä rooli kuntalaisten työkyvyn ja terveyden ylläpidossa.

2.3. Liikuntalaki

Liikuntalain tarkoituksena on muun *muassa "edistää väestön hyvinvointia ja terveyttä sekä tukea lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan alueella."* Liikuntalain arvopohjassa on keskeistä yhteiskunnan hyvinvointipolitiikan tukeminen liikunnan avulla. Tavoitteena on selkeästi liikuntaharrastuksen laajentaminen uusiin ja liikunnallisesti passiivisiin väestöryhmiin. Liikuntalain perusteluissa todetaan, että oikeus liikuntaan on nähtävä osana kansalaisten peruspalveluja. Liikuntatoiminnan edistämisen rinnalle on nyt liikuntalaissa nostettu liikunnan yhteiskunnalliset vaikutukset.

Liikuntalaki antaa kunnille myös selkeän toimintavelvoitteen eli liikunnan yleisen edistämisvelvoitteen: *"Kunnan tulee luoda edellytyksiä kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät."* Liikuntalain kokonaisuudistus toi mukanaan myös uuden yhteistyövelvoitteen: *"Vastuu liikuntatoimen yleisestä johdosta, kehittämisestä ja yhteensovittamisesta on paikallistasolla kunnilla."* Liikuntalain mukaan yleisten edellytysten luominen liikunnalle on valtion ja kuntien lakisääteinen tehtävä.

Lainsäädäntö

Laaminnaintukset tarkastettiin vuoden 2009 lopussa ja aluehallinnon uudistamista koskeva lainsäädäntö tuli voimaan 1.1.2010. Laissa aluehallintovirastoista todetaan aluehallintovirastojen toimialasta ja tehtävistä muun muassa se, että virastojen tehtävänä on peruspalvelujen alueellisen saatavuuden arviointi. Aluehallintovirastojen toiminta-ajatuksena on edistää alueellista yhdenvertaisuutta hoitamalla lainsäädännön toimeenpano-, ohjaus- ja valvontatehtäviä alueilla. Laissa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista säädetään elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista sekä niiden alaisista työ- ja elinkeinotoimistoista. Keskusten toiminta-ajatuksena on edistää alueellista kehittämistä hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä alueilla.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimialasta ja tehtävistä todetaan laissa esimerkiksi se, että ne hoitavat niille erikseen säädettyjä tehtäviä muun muassa kirjasto-, liikunta ja nuorisotoimissa. Näiden toimialojen tehtäviksi todetaan edelleen lain 3. pykälässä valmistella liikenteen sekä kirjasto-, liikunta- ja nuorisotoimen peruspalvelujen alueellisen saatavuuden arviointia. Peruspalvelujen arvioinnin luonne ei tule muuttumaan jatkossakaan oleellisesti, vaan liikuntaa ja liikuntapalveluiden sekä nuorisotyön saatavuutta arvioidaan edelleen muiden peruspalvelujen tapaan. Arviointiviranomaisen nimi ja aluejako on sen sijaan muuttunut.

2.4. Liikunnan resurssit

Suomen kunnat käyttävät vuosittain liikunnan edistämiseen kaikkiaan yli 130 euroa/asukas ja nuorisotyöhön yli 35 euroa/asukas. Kunnallisen liikuntatoimen piirissä työskentelee noin 5000 työntekijää ja nuorisotoimen palveluksessa noin 3000. Kuntien liikuntatoimen nykyiset voimavarat selviävät Taulukosta 1.

Taulukko 1. Suomen kuntien liikuntatoimi 2011/arvio

Liikunta	*Tunnusluvut
Käyttökustannukset M"	600
Investointimenot M"	100
Yhteensä M"	700
Valtionosuus /suorite; " /as	12
Valtionosuus% Käyttökustannuksista	3,5
Valtionosuusvirat (31.12.1992)	566
Tilat	29 000
Henkilöstö yht.	5000

* Tunnusluvut perustuvat kuntien tilinpäätös- ja talousarviotietoihin, opetus- ja kulttuuriministeriön ja Suomen Kuntaliiton tilastomateriaaliin sekä valtakunnallisen liikuntapaikkarekisterin tietoihin.

LIPAS -järjestelmän antamat tunnusluvut vuodelta 2009 (Taulukko 2.) ovat liikunnan talouden osalta hieman pienemmät, kuin vuoden 2011 arvio (Taulukko 1.). HLU:n alueella liikunnan käyttö- ja nettokustannukset sekä nettotuotot asukasta kohden jäivät pienemmiksi, kuin koko maan keskiarvo yleensä. Pirkanmaalla liikunnan investoinnit ja

ti pienemmiksi koko maan keskiarvosta, kun taas
reilusti. (Taulukko 2.)

Taulukko 2. Liikunnan resurssit HLU:n alueen maakunnissa verrattuna koko maan keskiarvoon 2009. Luvut esitetty ” /asukas. (www.liikuntapaikat.fi/raportit).

Maakun- -ta	Käyttökustan- nukset /as.	Käyttötuo- tot /as.	Nettokustan- nukset /as.	Investoin- nit /as.	Myönnetyt avustukset /as.
Pirkan- maa	99,66 ”	16,81”	82,85”	0,66”	5,2”
Kanta- Häme	92,05”	12,88”	79,16”	7,59”	17,18”
Koko maa	105,42”	19,2”	86,22”	2,5”	8,92”

LÄHTEET

Liikuntapaikka raportit. 2011. Liikuntapaikkajärjestelmä.

Sjöholm, K. 2011. Kuntaliitto.

Vuori I. 2011. Kuntaliitto.

Hämeen Liikunnasta ja Urheilusta lähetetty nettikysely saavutti alueen 33 kuntaa. Kyselyyn vastauksia saapui 13.6.2011 mennessä 23 kappaletta. Vastausprosentiksi muodostui näin 69,7 %, joka vastaa yleistä vastausaktiivisuutta kyselytutkimusten osalta. Tosin lukumäärällisesti vastauksia on vähän, joten niiden perusteella on vaikea tehdä yleistettäviä johtopäätöksiä. Lisäksi kaikki vastanneet eivät liittäneet vastauksiinsa mukaan pyydettyä liikunta-avustusten jakoperusteita, joten arviointi jakoperusteista on tehty saatujen vastusten perusteella (n=18) 78%.

Vastaajien työnimike vaihtelee liikuntasihteeristä vapaa-ajankoordinaattoriin. Samoin liikunnasta vastaavan lautakunnan nimike vaihtelee laajasti kunnittain. Lähes jokainen, 87% (20/23) vastaaja arvioi kuitenkin liikunnasta vastaavan lautakunnan, nimestä huolimatta, olevan keskeisessä asemassa päätettäessä liikunta-avustuksista. (Liite 1.)

3.2. Perusavustus

Perus- eli toiminta-avustus on kunnissa suunnattu rekisteröidyn seuran tai yhdistyksen säännöllisen perustoiminnan tukemiseen.

3.2.1. Avustuskelpoisuus

Perus- eli toiminta-avustusta voidaan myöntää paikalliselle, rekisteröityneelle liikunta- tai urheiluseuralle tai sellaiselle paikalliselle yhdistykselle, jonka toiminta on pääasiassa liikuntaa, jonka toiminta keskittyy oman kunnan alueella ja toiminta on säännöllistä. Osassa kuntia on määritelty myös seuran tai yhdistyksen vähimmäisjäsenmäärä avustuskelpoisuuteen, esim. Kangasalla vähintään 25 henkilöä tai Hausjärvellä 10 henkilöä. Osa kunnista määrittä avustuskelpoisuusehdoksi seuran kuulumisen valtakunnalliseen liikuntajärjestöön, jonka OPM on hyväksynyt liikuntalain nojalla valtionapukelpoiseksi. Tosin avustuskelpoiseksi luokitellaan myös muut paikalliset rekisteröidyt yhdistykset, joiden toiminta niiden sääntöjen mukaan on pääasiassa liikuntatoimintaa. Liikunnan toiminta-avustusta myönnetään myös paikallisille yhdistyksille, joiden toiminnassa säännöllistä liikuntatoimintaa, esimerkiksi Lopen kunnassa. Erityisliikuntaan on kohdennettua toiminta-avustusta mm. Tampereella ja Nokiolla

Toiminta-avustusten avustuskelpoisuudeksi on useimmiten määritelty, että toiminta on kestänyt vähintään vuoden, tällöin kuitenkin useimmat kunnat jakoivat kohdeavustusta ns. starttirahana uuden liikunta- ja/tai urheilutoiminnan aloittamiseen.

Lisäksi avustuskelpoisuuden vaatimuksena on seuran tai yhdistyksen hoidetut paperi- ja todennetut talousasiat kuten edellisen vuoden talousraportit, toimintakertomus sekä tulevan vuoden toimintasuunnitelma ja talousarvio.

Perusteet

Toiminta-avustusten jakoperusteet vaihtelevat suuresti kunnittain (Liite 2). Yleensä kunnat painottavat toiminnan suuntautumista ikäryhmäjaottelussa lasten ja nuorten liikuntaan ja urheiluun. Määrällinen painotus on lähes jokaisen kunnan jakoperusteissa, tällöin puhutaan toiminnan määrästä, jäsenmäärästä sekä seuran eri toimihenkilöiden määrästä. Toisaalta jakoperusteissa painotetaan toiminnan määrän ohella laatua, jota mitataan mm. kilpailijoiden tasolla ja kilpailuissa menestymisellä. Muutamat kunnat tuovat esiin jakoperusteissaan esiin terveyst- ja kuntoliikunnan, erityisliikunnan sekä perheliikunnan merkityksen seuran yhteiskunnallisesti merkitsevässä toiminnassa. Liitteessä 2. on yhteenveto vastanneiden kuntien liikunta-avustusten jakoperusteiden painotuksista niiltä osin, miten kysymykseen on vastattu.

3.2.3. Perusavustuksen hakeminen

Toiminta-avustusta haetaan kunnissa kerran vuodessa. Ilmoitus hakemisesta on kunnan verkkosivuilla, paikallislehdessä ja kunnanviraston yleisellä ilmoitustaululla. Hakuaika ja päätökset noudattavat vuosittain toistuvaa rytmiä, joten ne toimijat, jotka ovat olleet useamman vuoden mukana seuratoiminnassa osaavat mukauttaa sen hakuprosessin aikatauluihin. Lähes jokaisessa kunnassa alle vuoden toimineet seurat eivät voi toiminta-avustusta hakea.

3.2.4. Perusavustuksen myöntäminen

Kunta myöntää perus- eli toiminta-avustuksia kunkin vuoden liikunnalle budjetoidun määrärahan verran ja kohdentaa sen määrittelemiensä jakoperusteiden avulla. Lisäksi liikunta-avustushakemusten on oltava perillä hakuajan puitteissa, sillä kunnat eivät käsittele myöhästyneitä hakemuksia, eikä näin ollen myönnä toiminta-avustusta. Useimmat kunnat vaativat avustuksen saaneilta seuroilta omarahoitussuuden, joka vaihtelee 25 . 85% välillä (Liite 2).

3.3. Kohdeavustukset ja epäsuorat tuet

Kohdeavustusten myöntäminen ja niiden nimitykset sekä jakoperusteet vaihtelevat laajalti kunnittain. Kohdeavustus on kunnan harkinnanvaraista ja useimmiten kohdistuu liikuntaa lisäävään hankkeeseen tai toimintaan. Muita epäsuoria tukia seuroille ovat erilaiset huomioimiset, kuten stipendit, ostopalvelutoiminta, maksuttomat salivuorot, koulutusavustukset sekä liikuntapaikan huolto- ja korvaussopimukset.

Epäsuoran tuen jakoperusteet ja painotus

Yleisimmin kohdeavustusta myönnetään liikunta- ja/tai urheilutapahtuman järjestämiseen, joka aiheuttaa seuralle ylimääräisiä, perustoimintaa köyhdyttäviä kuluja. Toinen suosittu kohdeavustuksen jakoperuste on ohjaajien, valmentajien ja muun seuratoiminnassa mukana olevien koulutus sekä siitä aiheutuvien kustannusten peittäminen. Yksittäisissä kunnissa koulutuskustannukset korvataan jopa 100%, jos koulutuksen aihe koskettaa lasten ja nuorten liikuntaa. Yleisin epäsuoratuki seuralle on maksuttomat harjoitusvuorot tai harjoittelutilan vuokraa on alennettu. Huomionosoituksista yleisin muoto on stipendi lahjakkaille ja menestyneille nuorille urheilijoille. Muutamissa kunnissa jaetaan myös joko yksilölle tai yhteisölle vuoden liikuntateko . huomionosoitus paikallisesti merkittävästä liikunnallisen elämäntavan edistämisestä. (Liite 3.)

3.3.2. Avustuskelpoisuus

Pääasiallisesti kohdeavustusta hakiessa on voimassa samat avustuskelpoisuusehdot, kuin toiminta-avustusta hakiessa. Muutamassa kunnassa kohdeavustusta omaan liikunnalliseen toimintaa voivat hakea esimerkiksi kylä- tai potilasyhdistykset. Lisäksi alle vuoden toimineet liikunta- ja urheiluseurat saavat hakea toimintaansa kohdeavustusta, joka muutamissa kunnissa on nimetty **Starttirahaksi**.

3.3.3. Kohdeavustuksen hakeminen

Yleensä kohdeavustusta haetaan kaksi kertaa vuodessa ja /tai tarvittaessa. Tosin suuressa osassa kunnista kohdeavustusta pystyy hakemaan läpi vuoden. Huomionosoituksia ei kaikissa kunnissa tarvitse ehdottaa, sillä kunnan liikunnan virkamiesten oletetaan olevan niin valppaita, että huomionosoitukset menevät ajallaan oikealle yksilöurheilijalle tai joukkueelle.

3.3.4. Kohdeavustuksen myöntäminen

Kohdeavustus myönnetään yleensä tapahtuman jälkeen todellisten kulujen selvittyä. Maksu tapahtuu tositteita vastaan. Useimmiten huomionosoitusten jako keskitetään kunnan yhteiseen juhlaan, kuten itsenäisyyspäivän juhlaan tai **urheilugaalaan**.

3.3. Kulttuuri ja liikunnan eroja avustusten myöntämisessä

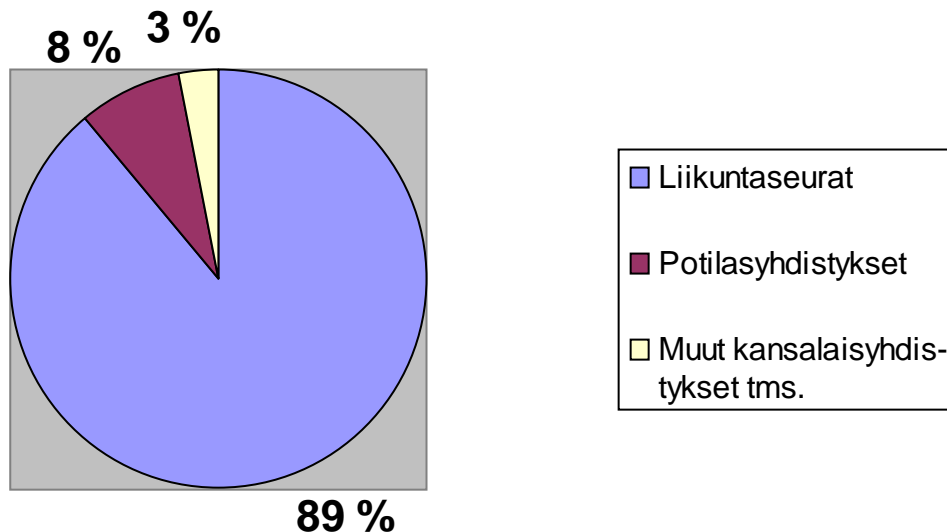
Useissa kunnissa sekä kulttuuri- että liikuntatoimintaan haetaan avustusta samalla lomakkeella. Useimmat vastaajat näkevät avustusten jakoperiaatteiden olevan myös

toiminnassa painotetaan lasten ja nuorten liikuntaa, elämänkaaren pituista toimintaa. Toisaalta kulttuurin toiminta- tai koulutustarjontaa voidaan kehittää ja saada vapaat ryhmät ilman rekisteröitymistä yhdistykseksi/seuraksi. (Liite 3)

3.5. Liikunta-avustusten kehittyminen viime vuosina

Liikunta-avustusten hakumäärä on kunnissa, pääsääntöisesti eli 74 %:lla, pysynyt samana (17/23). Syntyneiden kuntaliitosten myötä on tullut kasvua liikunta-avustusten määrässä kolmessa kunnassa liikunta-/urheiluseurojen siirtyessä kunnan alueelle (Orivesi, Sastamala ja Ylöjärvi). Vastaavasti myönnettyjen liikunta-avustusten summa euroina on kasvanut seitsemässä kunnassa, vähentynyt neljässä kunnassa ja yli puolella kunnista (52%) säilynyt ennallaan. (Liite 4.)

Suurin osa liikunta-avustushakemuksista tulee edelleen liikunta- ja urheiluseuroilta (Kuvio 2.). Kuitenkin yli kymmenen prosenttia hakemuksista tulee paikallisilta potilasyhdistyksiltä, esimerkiksi diabetesyhdistykseltä, tai muilta kansalaisyhdistyksiltä, esimerkiksi vapaapalokunta tai kyläyhdistys. (Liite 4.)

Kuvio 2. Liikunta-avustusten hakijoiden taustayhteisö HLU:n alueen kunnissa.

Kuntakyselyn tuloksista

Vastausaktiivisuus tässä selvityksessä on normaalin kyselytutkimuksen tasoa. Kuitenkin kattavan, alueellisen tiedon saamiseksi, olisi ollut tärkeää HLU:n alueen kaikkien kuntien vastaaminen kyselyyn.

Kevätkausi on todennäköisesti kunnissakin kiireistä aikaa. Kysely toteutettiin nettikyselynä ja pyrittiin pitämään mahdollisimman yksinkertaisena vastaajalle sekä ajallisesti vain vähän resursseja kuormittavana. Ensimmäinen kysely lähetettiin kuntiin 15.4., toinen kaksi viikkoa myöhemmin sekä kolmas ja viimeinen muistutus kyselyyn vastaamisesta 5.5. Ensimmäinen vastaus tuli kymmenen minuuttia ensimmäisen kyselyn lähettämisen jälkeen ja viimeinen kesäkuun alussa.

Vastausten määrän perusteella (n=23) on vaikeaa vetää yleistettäviä johtopäätöksiä HLU:n alueen kuntien liikunta-avustusten kehittymisestä viime vuosina. Vastanneissa kunnissa yli 50% liikunta-avustusten määrä (myönnetyt avustukset) ja summa (avustuksiin kuluneet eurot) ovat pysyneet samankaltaisina. Kuntaliitokset ovat osaltaan kasvattaneet sekä avustusta hakevien seurojen ja yhdistysten lukumäärää, mutta myös avustuksiin käytettäviä summia. Toisaalta HLU:n alueelta löytyy niitä kuntia, joiden avustusmäärärahaa on leikattu tai yhdistetty muun sivistyslautakunnan alaisiin toimintoihin. Voidaankin kysyä, miten kunta pystyy takaamaan väestön hyvinvointia ja terveyttä edistävän sekä lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä tukevan toiminnan liikunnan alueella? Yhteenvetona voidaan todeta liikunta-avustusten pysyneen samana viime vuosien aikana pääsääntöisesti. Avustusten jakamisesta sekä perusteista päättää liikunnasta vastaava lautakunta.

Kuntien liikunta-avustusten jakoperusteet vaihtelevat laajalti ja perusteita voitiin arvioida vain osan vastanneiden vastauksista (n=18). Liitteenä (Liite 2.) on yhteenvetotaulukko jakoperusteiden painotuksista kunnittain. Yleisin liikunta-avustusten jakoperuste on seuran tai yhdistyksen määrällinen toiminta sekä sen kohdistuminen lasten ja nuorten liikuntaan. Muutamassa kunnassa liikunta-avustusten jakoperusteet eivät ole hakijoiden saatavilla ennen (tai jälkeen) hakuprosessin, joka saattaa asettaa hakijat eriarvoiseen asemaan. Näin avustuksista päättävä virkamies tai/ja lautakunta onkin paljon vartijana, ehkä vuosittain vaihtuvin periaattein ja painotuksin.

Liikunnan ja kulttuurin avustusten jakoperusteet ovat hyvinkin samankaltaiset. Eroavaisuuksia tosin löytyy, sillä liikunnan avustuskelpoisuus on rajattu pääasiassa rekisteröityihin yhdistyksiin ja seuroihin, jotka tuottavat säännöllistä liikuntatoimintaa lähinnä lapsille ja nuorille. Kulttuuri- ja/tai nuorisopuolen avustukset suuntautuvat avoimille ryhmille, jonka ikärakenne painottuu vanhempiin ikäluokkiin. Toisaalta vastaajien mielestä kulttuuri/nuorisotoimintaa avustetaan pääasiallisesti kohdeavustuksina, ei niinkään toiminta-avustuksina. Mielenkiintoista oli, etteivät kaikki vastaajat tienneet kulttuurin/nuorison avustusperusteista ja käytänteistä mitään, vaikka useimmat

Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Maataankin samalla toimakkeella.

n alaisuudessa. Pääasiallisesti liikunta- ja
vat samankaltaiset ja joissain kunnissa avustusta

Vaikka kyselyn pohjimmaisena tarkoituksena ei ollut tarkastella liikunnasta päättävien lautakuntien nimiä, niiden laajakirjoisuus on huomiota herättävä. Kaikkea vapaa-ajan lautakunnan ja elämänlaatu jaoston väliltä löytyy. Voiko samassa lautakunnassa olla sekä mielenkiintoa että tieto-taitoa tehdä päätöksiä terveydenhuollon erityiskysymyksissä että kilpaurheilun resurssien kanssa? Toisaalta laajoissa elinkaari . ajattelun omaavassa lautakunnassa syntyy toimialojen välistä yhteistyötä. Mutta vaikeuksiakin lienee syntyä yhteisten perusteiden löytämisessä.

Liikunta-avustusta hakevat myös potilas- ja kansalaisjärjestöt. HLU:n alueen kunnissa yli kymmenen prosenttia hakijoista on muita kuin liikunta- tai urheiluseuroja. Suhtautuminen näihin hakemuksiin on erilaista kunnissa. Kuitenkin esimerkiksi kyläyhdistyksen järjestämä perheliikunta kunnan taajama-alueen ulkopuolella on yhteiskunnallisesti merkittävää ja liikunnan tasa-arvoa edistävää toimintaa. Liikunta-avustuksia jaettaessa tulisi ottaa huomioon entistä enemmän liikunnan vaikuttavuus, merkittävyys alueella ja toimialayhteistyö esimerkiksi terveyttä edistävän ja liikunnan välillä.

Liikuntaa kunnissaõ

Kuntien liikuntapalvelut ja aktiivinen kansalaistoiminta mahdollistavat sen, että kuntalaiset liikkuvat hyvinvointinsa ja terveytensä kannalta riittävästi. Liikuntapalveluiden tulee olla jatkossakin kohtuuhintaisia, houkutella kaiken ikäisiä liikkumaan ja olla helposti saavutettavissa. Terveysliikunnan edistäminen tulee kuulua kunnassa kaikille hallinnonaloille ja sen kehittämiseen tulee osallistua kunnassa monihallinnollinen työryhmä. Liikunta tulee olla koko kunnan strateginen valinta ja kuntien terveyttä edistävää liikuntaa tulee tukea eri keinoin niin, että kunnat voivat seurata, kuinka suuri osa kuntalaisista liikkuu terveytensä kannalta riittävästi. Panostamalla lasten ja nuorten liikuntaan saadaan luotua ihmisille elinikäinen, liikunnallinen ja terveyttä edistävä elämäntapa.

Vaikuttamalla valtion liikuntapaikkarakentamisen informaatio-ohjaukseen ja harkinnanvaraisiin valtionavustuksiin voidaan edistää kuntien liikuntapaikkojen hyvää hoitoa ja kunnossapitoa. Kuntarakenteen muutoksissa tulee erityistä kiinnittää huomiota uuden kunnan reuna-alueiden liikuntapalveluiden tasa-arvoiseen saatavuuteen. HLU:n alueen kunnissa liikunta-avustuksissa reuna-alueiden liikuntapaikkojen kunnossa pito sekä asukkaiden liikkuttaminen on otettu huomioon sekä toiminta- että kohdeavustuksissa. Kuntien yhteistyö- ja kumppanuushankkeisiin kolmannen sektorin, erityisesti urheiluseurojen, oppilaitosten, yksityisten yritysten ja muiden liikunta-alan toimijoiden kanssa näyttää olevan edelleen kasvussa. Liikunnan uudet voimavarat löytyvätkin monialaisesta yhteistyöstä kunnan eri hallinnonalojen, urheiluseurojen, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa.

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

n sektorin liikunta- ja urheiluosaamista, pitäisi tukea amista ja koulutusta. Valtion hanke- ja projektitukien sijasta valtionhallituksen painopistettä tulee siirtää kuntien perustyyön tukemiseen korottamalla kuntien liikuntatoimen valtionosuutta sekä turvata liikuntapalvelujärjestelmän edellytyksiä lainsäädännössä.

PDF
Complete

*Your complimentary
use period has ended.
Thank you for using
PDF Complete.*

[Click Here to upgrade to
Unlimited Pages and Expanded Features](#)

Tuotevalinta kuntien liikunnasta vastaavien lautakunnista ja liikunta-avustusten päätöksen teosta sekä liikunnantuottamisen mallista kunnassa.

Kunta	Vastaaja	Liikunnasta vastaava lautakunta	Liikunta-avustus päätös	Tilaaaja-tuottajamalli
Forssa	Liikuntasihteeri	Vapaa-aikalautakunta	Avustuksia ei jaeta	Ei
Hattula	ts. liikuntasihteeri	Vapaa-aikalautakunta	Keskeinen	Ei
Hausjärvi	Liikuntasihteeri	Sivistyslautakunta	Keskeinen	Ei
Humppila	Vapaa-aikasihteeri	Vapaa-aikalautakunta	Keskeinen	Ei
Hämeenkyrö	Liikunta- ja Nuorisosihteeri	Sivistyslautakunta	Keskeinen	Ei
Janakkala	Liikuntasihteeri	Liikunta- ja nuorisolautakunta	Keskeinen	Ei
Jokioinen	Vapaa-aikasihteeri	Vapaa-aikalautakunta	Keskeinen	Ei
Kangasala	Vapaa-aikakoordinaattori	Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	Keskeinen	Ei
Lempäälä	Vapaa-aikajohtaja	Vapaa-aikalautakunta	Keskeinen	Ei
Lopen kunta	Liikunnanohjaaja	Vapaa-aikalautakunta	Keskeinen	Ei
Nokia	Liikuntakoordinaattori	Liikunta- ja nuorisolautakunta	Keskeinen	Kyllä
Orivesi	vs. Liikuntapäällikkö	Hyvinvointi- ja terveyslautakunta; elämänlaatujaosto	Keskeinen	Ei
Pälkäne	Liikunta- ja vapaa-aikasihteeri	Vapaa-aikalautakunta	Keskeinen	Ei
Riihimäki	Liikuntatoimenjohtaja	Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta	Keskeinen	Ei
Ruovesi	Vapaa-aikaohjaaja	Vapaa-aikalautakunta	Keskeinen	Ei
Sastamala	Liikuntapäällikkö	Vapaa-aikalautakunta	Keskeinen	Kyllä
Tammela	Vapaa-aikasihteeri	Vapaa-aikalautakunta	lautakunta hyväksynyt avustusten jako periaatteet, viranhaltija tekee päätökset	Ei
Tampere	Vt. suunnittelija	Sivistys- ja elämänlaatu palvelujen lautakunta	Keskeinen	Kyllä
Ujala	Liikunta- ja nuorisohjaaja	Sivistyslautakunta	Keskeinen	Ei
Valkeakoski	Liikuntatoimenjohtaja	Liikunta- ja nuorisolautakunta	Keskeinen	Ei
Vesilahti	Liikunta- ja nuorisosihteeri	Liikunta- ja nuorisolautakunta	Keskeinen	Ei
Virrat	vs. liikuntasihteeri	Sivistyslautakunta	Liikuntasihteeri tekee esityksen ja sivistystoimenjohtaja tekee viranhaltijapäätöksen asiasta	Ei
Ylöjärvi	Toimistosihteeri	Vapaa-aikalautakunta	Keskeinen	Ei

Kunta	Enimmäis-/vähimmäismäärä	Painotus
Forssa		
Hattula	koulutus max. 100% kuluista	ohjaaja/valmentajakoulutukseen (lasten ja nuorten) myös erityisavustus urh.seuran kaltaisille, KKI-toimintaryhmille
Hausjärvi	Seuran omaa rahoitusta vähintään 50%	Määrällinen Omien kisojen ja tapahtumien järjestäminen Kisoihin ja tapahtumiin osallistuminen
Humppila	- Ohjaaja-/valmentajakoulutukseen max. 100% - Kalusto max. 60% - Kohdeavustus max.40%	lasten ja nuorten ohjaaja- /valmentajakoulutus Välinehankinnat Tapahtumien järjestäminen
Hämeenkyrö		
Janakkala	Seuran omaa rahoitusta 85%	
Jokioinen		
Kangasala	Seuran omaa rahoitusta vähintään 50%	säännöllistä lapsille ja nuorille tai koko perheelle suunnattua liikunnallista toimintaa ja / tai toiminnan tulee perustua kunto- ja terveysliikunnan edistämiseen. Lasten ja nuorten liikunta 60% Kunto- ja terveysliikunta 20% Kilpaurheilu 20% a) Määrätulokset ja toimenpiteet liikunnan edistämiseksi b) Saavutetut laatutulokset c) Kunnalle tuotetut palvelut
Lempäälä	Seuran omaa rahoitusta vähintään 25%	toiminnan laajuutta ja lapsi- ja nuorisotoiminnan osuutta toiminnasta sekä merkitystä lempääläisessä harrastus- ja liikuntatoiminnassa (yhteiskunnallinen merkitys). Toiminnan määrä, laatu ja laajuus Terveysliikunta katsotaan lisäarvoksi Lasten ja nuorten osallisuuden huomioiminen katsotaan lisäarvoksi.
Lopen kunta		70 % lapsi- ja nuorisoliikuntaan ja 30 % perhe- ja kuntoliikuntaan
Nokia		liikunnan harrastetoimintaa, erilaisten liikuntatapahtumien järjestämistä, terveysliikuntaa sekä erityisryhmille suunnattua liikuntatoimintaa. alle 20-vuotiaiden lasten- ja nuorten toiminnassa. Seuratoiminnan vaikuttavuus (painotus 50 %) Seuratoiminnan laatu ja kehittäminen (painotus 35 %) Terveysliikunta ja liikuttava harrastetoiminta (painotus 15 %)
Orivesi		Lapset ja nuoret
Pälkäne		ensisijaisesti tuetaan alle 18-vuotiaille kuntalaisille tarkoitettua toimintaa toissijaisena huomioidaan myös 18-29-vuotiaille ja tätä vanhemmille tarkoitettu

		toiminta.
		<ul style="list-style-type: none"> - toiminnan laajuus ja laatu - jäsenistön määrä ja jäsenrakenne - toiminnan kohdistaminen erityisesti lapsiin ja nuoriin - erityisryhmille järjestetty liikuntatoiminta - alueellinen merkitys sekä yhdistyksen tarjoamat palvelut kuntalaisille - yhteistyö - sääntömääräinen ja toimintasuunnitelman mukainen toiminta
Ruovesi		
Sastamala		
Tammela		<ol style="list-style-type: none"> 1. Ohjattu toiminta eri ikäryhmille, erityisesti lapsille ja nuorille. 2. Seuran järjestämä kilpailutoiminta sekä osallistuminen muiden järjestämään kilpailutoimintaan. 3 Urheiluosaavutukset 4. Kuntoliikuntatoiminta, työ kansanterveyden edistämiseksi ja toiminta laajojen väestöryhmien liikuntapalvelujen järjestäjänä. 5 Seuran järjestämä koulutus- ja leiritoiminta sekä osallistuminen muiden järjestämään koulutus- ja leiritoimintaan. 6. Seuran jäsenmäärä sekä jaostot, liikuntalajit ja toimintapisteet. 7.Tiedot seuran toimintamenoista ja taloudellisesta tilasta sekä avustuksen tarpeesta. 8 Seuran järjestämän toiminnan laatu, laajuus ja yhteiskunnallinen merkitys. 9.Eri toimijoiden välisen yhteistyön laajuus ja määrä
Tampere		Määrälliset perusteet 55% Laadulliset perusteet 45% HUOM! Erikseen erityisliikunta samoilla painotuksilla
Urjala		
Valkeakoski		
Vesilahti	Seuran omaa rahoitusta vähintään 60%	
Virrat	Kohdeavustus max. 1/3 kuluista	
Ylöjärvi		

Tukiperusteet verrattuna nuoris- ja/tai kulttuuripuoleen sekä liikunnan muut tukikeinot, kuin suora toimintatuki.

Kunta	Perusteet nähtävillä	Muilla samat perusteet	Miten eroaa?	Muut tukikeinot
Forssa	Ei	Kyllä		stipendit markkinointirahaa koululaisille liikuntavuoroja yksit. pikkukoulujen harj.vuorot edullisia
Hattula	Kyllä	Kyllä		maksuttomat vuorot seuroille stipendit/palkitsemiset
Hausjärvi	Kyllä	Ei	Kulttuuripuolella 1-sivuinen perushakemus	stipendit maksuttomat vuorot seuroille
Humppila	Kyllä	Ei	Nuorisopuolella avustukset harkinnanvaraisia	stipendit maksuttomat vuorot seuroille kaluston/välineistön hankinta
Hämeenkyrö	Kyllä	Ei	Kulttuurilla ei virallisia jakoperusteita	Kohdeavustus Stipendit Maksuttomat kesävuorot ja kokoustilat
Janakkala	Kyllä	Kyllä	Samankaltaiset, kulttuuri ei ole määrittänyt vähimmäis-/enimmäismääriä.	Stipendit Liikuntapaikkojen kunnossapitosopimukset ja -korvaukset
Jokioinen	Ei	Ei		Stipendit
Kangasala	Kyllä	Ei	Liikunta painottaa enemmän lapsen ja nuorten toimintaa	Kohdeavustus Stipendijärjestelmä Maksuttomat harjoittelu- ja liikuntapaikat
Lempäälä	Kyllä	Ei		Stipendit Mahdollisuus ilmoituksiin paikallislehdessä Tapauskohtaisesti ilmaisia harjoitusvuoroja
Lopen kunta	Kyllä	Ei		Maksuttomat harjoittelu- ja liikuntavuorot seuroille
Nokia	Kyllä	Ei	Kulttuuri- ja nuorisopuolella on edelleen käytössä kohde- ja leiriavustukset, joten avustusta jaetaan toteutuneiden kulujen mukaan, ei palkitsemisperiaatteella. Liikunnan puolella vuodesta 2010 ainoastaan perusavustus ja erityisryhmien liikunta-avustus.	Stipendit
Orivesi	Kyllä	Ei	kulttuuripuolella avustuksia yksityisille ja vapaille ryhmille.	Stipendi Koulutuskorvaus Liikuntahalli pääsääntöisesti

			Liikunnassa vain rekisteröityneille seuroille ja painotus lapset ja nuoret	maksuton Kentät ilmaisia
Pälkäne	Kyllä	Ei	Hakuehdot ovat väljemmät. Avointa toimintaa painotetaan enemmän.	Stipendit Kohdeavustukset
Riihimäki	Kyllä	Kyllä		Maksuttomat harjoittelu- ja liikuntapaikat seuroille
Ruovesi	Kyllä	Kyllä		Stipendit
Sastamala	Kyllä	Kyllä		Maksuttomat harjoittelu- ja liikuntapaikat seuroille
Tammela	Kyllä	Kyllä		Stipendit
Tampere	Kyllä	Kyllä		Stipendit Kohdeavustukset
Ujala	Kyllä	Kyllä		Maksuttomat harjoittelu- ja liikuntapaikat seuroille
Valkeakoski	Kyllä	Kyllä		Maksuttomat harjoittelu- ja liikuntapaikat seuroille Stipendit Kohdeavustukset
Vesilahti	Kyllä	Ei	Pääpiirteissään samanlaiset, vain joitain eroavaisuuksia	Maksuttomat harjoittelu- ja liikuntapaikat seuroille Stipendit
Virrat	Kyllä	Ei	Kulttuuripuolella jaetaan perusavustus. Liikuntatoimessa on perus- ja kohdeavustus. Lisäksi liikuntatoimessa pisteytetään hakemukset (esim. harjoituspäiväkirjojen mukaan osallistujat kohdeavustusta hakiessa), mutta käsittääkseni kulttuuritoimella ei ole pisteyttämistä vaan esimerkiksi he voivat jakaa vuosittain jonkin teeman mukaan.	Stipendit Kohdeavustukset
Ylöjärvi	Kyllä	Ei	Kulttuuritoimessa jaetaan vain kohdeavustuksia. Jakoperusteita ei erikseen määritelty	Stipendit Kohdeavustukset Jääurheiluseuroille avustusta hallimaksuihin

LIITE 4.

Yhteenveto kunnilta haetuista liikunta-avustuksista, niiden suuntauksesta sekä lukumääräisesti että summissa.

Kunta	Liik.avustusten lkm 2010 +/- ed. vuosiin	Liikunta- /urheiluseurat	Potilasyhd.	Muut kansalais järjestöt	myönn.	Liik. avustusten summa 2010 +/- ed. vuosiin
Forssa	+/- 0	0	0	0	0	+/-0
Hattula	15 (+/-0)	10	0	5	15	29600 (+4000)
Hausjärvi	11 (+/-0)	8	2	2	11	7500 (-7500)
Humppila	3	3	0	0	5	2000 (+/-0)
Hämeenkyrö	20 (-4)	20	0	0	20	25 760 (+/-0)
Janakkala	14 (+/-2)	14	0	0	14	64 282 (+ 2-4%)
Jokioinen	7 (+/-0)	7	0	0	7	12 320 (+/-0)
Kangasala	21 (+1)	20	1	0	21	75 000 (-10 000)
Lempäälä	15 (+/-0)	13	2	0	16	57 000 (+4000)
Lopen kunta	10 (+/-0)	9	1	0	10	14 000 (+/-0)
Nokia	44 (+/-0)	36	8	0	44	112 110 (-30 200)
Orivesi*	17 (+)	17	0	0	17	31 753 (+1000)
Pälkäne	7 (+/-0)	6	1	0	7	18 650 (+/-0)
Riihimäki	50 (+/-0)	47	3	0	43	89 600 (- 10%)
Ruovesi	9 (+/-0)	8	0	1	9	19 800 (+/-0)
Sastamala*	35 (+10)	35	0	0	35	99 000 (+30 000)
Tammela	8 (-)	7	0	1	8	10 000 (+/-0)
Tampere	134 (+15)	121	23	0	122	872 000 (+50 000)
Urjala	8 (+/-0)	6	1	0	8	14 500 (+/-0)
Valkeakoski	45 (+/-0)	45	0	0	45	75 000 (+)
Vesilahti	9 (+/-0)	6	1	2	8	11 250 (+/-0)
Virrat	35 (+/-0)	29	0	6	34	30 000 (+/-0)
Ylöjärvi*	24 (+)	23	0	1	24	89 850 (+8000)

* Kuntaliitoksia.